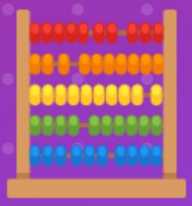
EXAM READY MATHEMATICS

6





ለፈተና ዝግጁ ሒሳብ

Grade 6 Mathematics

ከመማሪያ መጽሐፉ ጋር የሚጣጣም፤ ምሳሌዎች፣ መልመጃዎች፣ ምዕራፍ ፈተናዎችና 3 ሞዴል ፈተናዎች



6ኛ ክፍል

ERMIAS WEDAJE TEGBARU

ስለዚህ መጽሐፍ

📘 **ለፈተና ዝግጁ ሒሳብ · 6ኛ ክፍል**

ይህ መጽሐፍ በኢትዮጵያ የ6ኛ ክፍል የሒሳብ የመማሪያ መጽሐፍ ስድስት ምዕራፎች ቅደም ተከተል የተዘጋጀ የተማሪ ማጠናከሪያ ነው። ቃላቱና አህጽሮተ ቃላቱ (ለምሳሌ **ት.ጋ.አ** እና **ት.ጋ.ብ**) ከመማሪያ መጽሐፉ ጋር አንድ ናቸው።

ምዕራፍ	ርዕስ
1	የሙሉ ቁጥሮች ተካፋይነት
2	ክፍልፋዮች፣ አስርዮሾች እና መቶኛዎች
3	ክፍልፋዮች፣ አስርዮሾችና አራቱ መሰረታዊ ስሌቶች
4	ያለእኩልነት ዓረፍተ-ነገሮችና ወደረኛነት
5	ጠለልና ጠባር ምስሎች
6	መረጃ አያያዝ

በእያንዳንዱ ምዕራፍ፦ ትምህርት ከምሳሌዎች ጋር ፣ መልመጃዎች ፣ ማጠቃለያ ፣ የምዕራፍ ፈተና ፣ የመምህር ማዕዘን እና መልሶች ይገኛሉ። መጨረሻ ላይ ቀመሮች ፣ የተለመዱ ስህተቶች ፣ የፈተና ስልትና 3 ሞዴል ፈተናዎች አሉ።

© Ermias Wedaje Tegbaru · Exam Ready Ethiopia. መጽሐፉ ለግል ትምህርት ብቻ ነው፤ ያለ ፈቃድ መቅዳትና ማሰራጨት ክልክል ነው።

📖 መጽሐፉን እንዴት እንጠቀም?

👧 ለተማሪዎች

1. መጀመሪያ **መነሻ ፈተናውን** ይስሩ፤ ደካማ ምዕራፎችዎን ይለዩ።
2. በየቀኑ አንድ ወይም ሁለት ገጽ ያጥኑ፤ ምሳሌዎቹን መጀመሪያ ሳያዩ ለመፍታት ይሞክሩ።
3. መልመጃውን በእርሳስ ይስሩ፤ ከዚያ መልሱን ከመጽሐፉ ጀርባ ያስተያዩ።
4. በየምዕራፉ መጨረሻ ፈተናውን ይውሰዱ።
5. ከፈተና በፊት **3 ሞዴል ፈተናዎችን** በጊዜ ይስሩ።

👩‍🏫 ለመምህራን

በየምዕራፉ ያለውን የመምህር ማዕዘን (የትምህርት እቅድ፣ ተግባራዊ ሥራ፣ የተለመዱ ስህተቶች) ይጠቀሙ። ምዕራፍ ፈተናዎች ለክፍል ፈተና ተስማሚ ናቸው።

👨👩👧 ለወላጆች

ልጃችሁ በቀን 30 ደቂቃ እንዲያጠና ያበረታቱ። መልሱን ከመናገር ይልቅ "እንዴት አገኘኸው?" ብለው ይጠይቁ።

💡 የጥናት ዕቅድ

ሳምንት 1–2፦ ምዕራፍ 1 · **3፦** ምዕራፍ 2 · **4፦** ምዕራፍ 3 · **5፦** ምዕራፍ 4 · **6፦** ምዕራፍ 5 · **7፦** ምዕራፍ 6 · **8፦** ሞዴል ፈተናዎች

ማውጫ

መነሻ ፈተና	**5**
ምዕራፍ 1፦ የሙሉ ቁጥሮች ተካፋይነት	**7**
መልመጃዎች 12 · ማጠቃለያ 25 · የምዕራፍ ፈተና 26 · መልሶች 28	
ምዕራፍ 2፦ ክፍልፋዮች፣ አስርዮሾች እና መቶኛዎች	**29**
መልመጃዎች 35 · ማጠቃለያ 43 · የምዕራፍ ፈተና 44 · መልሶች 46	
ምዕራፍ 3፦ ክፍልፋዮች፣ አስርዮሾችና አራቱ መሰረታዊ ስሌቶች	**47**
መልመጃዎች 56 · ማጠቃለያ 63 · የምዕራፍ ፈተና 64 · መልሶች 66	
ምዕራፍ 4፦ ያለእኩልነት ዓረፍተ-ነገሮችና ወደረኛነት	**67**
መልመጃዎች 79 · ማጠቃለያ 83 · የምዕራፍ ፈተና 84 · መልሶች 86	
ምዕራፍ 5፦ ጠለልና ጠባር ምስሎች	**87**
መልመጃዎች 100 · ማጠቃለያ 104 · የምዕራፍ ፈተና 105 · መልሶች 107	
ምዕራፍ 6፦ መረጃ አያያዝ	**108**
መልመጃዎች 116 · ማጠቃለያ 118 · የምዕራፍ ፈተና 119 · መልሶች 121	
ቀመሮችና የቁልፍ እውነታዎች	**122**
20 የተለመዱ ስህተቶች 123 · የፈተና ስልት 125	
ሞዴል ፈተና 1 (ጥያቄዎችና መልሶች)	**126**
ሞዴል ፈተና 2 (ጥያቄዎችና መልሶች)	**129**
ሞዴል ፈተና 3 (ጥያቄዎችና መልሶች)	**132**

🚀 መነሻ ፈተና (12 ጥያቄዎች)

ደካማ ጎንዎን ለማወቅ ያለ ማስታወሻ ይስሩ።

1. ከ1 እስከ 30 ያሉ ብቸኛ ቁጥሮችን ጻፉ።

2. የ12 እና 18 ት.ጋ.አ ስንት ነው?

3. የ12 እና 18 ት.ጋ.ብ ስንት ነው?

4. 72 በ9 ይከፋላል? ለምን?

5. $\frac{3}{4} + \frac{2}{5} = ?$

6. 0.6 × 0.5 = ?

7. 35% ወደ ክፍልፋይ (ዝቅተኛ ሒሳባዊ ቃል) ቀይሩ።

8. 240 ብር ላይ 15% ስንት ነው?

9. 3ቀ + 7 = 22 ፤ ቀ = ?

10. በ3 ሰዓት 120 ኪ.ሜ የሚጓዝ መኪና በ5 ሰዓት ስንት ኪ.ሜ ይጓዛል?

11. የሦስት ማዕዘን ሁለት አንግሎች 50° እና 60° ናቸው። ሦስተኛው?

12. 6፣ 9፣ 6፣ 12፣ 7 ሚዲያንና ሞድ?

✅ የመነሻ ፈተና መልሶች

1. 2፣ 3፣ 5፣ 7፣ 11፣ 13፣ 17፣ 19፣ 23፣ 29

2. 6

3. 36

4. አዎ፤ የአሃዞቹ ድምር 9 ነው

5. 23/20 = 1 3/20

6. 0.3

7. 7/20

8. 36 ብር

9. 5

10. 200 ኪ.ሜ

11. 70°

12. ሚዲያን 7፤ ሞድ 6

💡 ውጤትዎን ያወዳድሩ

10–12 ትክክል፦ ጎበዝ! በቀጥታ ወደ ምዕራፎቹ ይሂዱ። **6–9፦** ጥሩ፤ የተሳሳቱትን ምዕራፎች ይድገሙ። **ከ6 በታች፦** ከምዕራፍ 1 ጀምረው በቅደም ተከተል ያጥኑ። (ጥያቄ 1–4 → ምዕራፍ 1 · 5–8 → ምዕራፍ 2–3 · 9–10 → ምዕራፍ 4 · 11 → ምዕራፍ 5 · 12 → ምዕራፍ 6)

ምዕራፍ

1



÷

የሙሉ ቁጥሮች ተካፋይነት

በዚህ ምዕራፍ የምትማሩት

- ✔ ተጋማሽና ኢ-ተጋማሽ ቁጥሮችን መለየት
- ✔ የተካፋይነት ደንቦችን (በ2፣ 3፣ 4፣ 5፣ 6፣ 8፣ 9፣ 10) መጠቀም
- ✔ ብቸኛና ተተንታኝ ቁጥሮችን መለየት፤ ቁጥርን በብቸኛ አብጋሮች መተንተን
- ✔ ት.ጋ.አ እና ት.ጋ.ብ መፈለግና ጥያቄዎችን መፍታት

1.1 ተጋማሽ · 1.2 የተካፋይነት ደንቦች · 1.3 ብዜቶችና አካፋዮች · 1.4 ጥያቄዎች

1.1 ተጋማሽና ኢ-ተጋማሽ ቁጥሮች

በ2 የሚካፈል ሙሉ ቁጥር **ተጋማሽ ቁጥር** ይባላል። በ2 የማይካፈል ሙሉ ቁጥር **ኢ-ተጋማሽ ቁጥር** ይባላል።

💡 አስታውሱ

የአንድ ቁጥር **የመጨረሻ አሃዝ** 0፣ 2፣ 4፣ 6 ወይም 8 ከሆነ ቁጥሩ **ተጋማሽ** ነው።
የመጨረሻ አሃዙ 1፣ 3፣ 5፣ 7 ወይም 9 ከሆነ **ኢ-ተጋማሽ** ነው።

ምሳሌ 1.1

21,478፣ 425,080፣ 98,472 እና 561,474 ተጋማሽ ናቸው ወይስ ኢ-ተጋማሽ?
የመጨረሻ አሃዛቸው 8፣ 0፣ 2 እና 4 ስለሆነ **ሁሉም ተጋማሽ** ናቸው።

ምሳሌ 1.2

489፣ 23፣ 4,585፣ 251 እና 697 ተጋማሽ ናቸው ወይስ ኢ-ተጋማሽ?
የመጨረሻ አሃዛቸው 9፣ 3፣ 5፣ 1 እና 7 ስለሆነ **ሁሉም ኢ-ተጋማሽ** ናቸው።

⚠️ ልብ በሉ!

0 ተጋማሽ ቁጥር ነው፤ ምክንያቱም 0 ÷ 2 = 0 ሲሆን ቀሪ የለውም።

ድምር	ውጤት
ተጋማሽ + ተጋማሽ	**ተጋማሽ** (4 + 6 = 10)
ኢ-ተጋማሽ + ኢ-ተጋማሽ	**ተጋማሽ** (3 + 5 = 8)
ተጋማሽ + ኢ-ተጋማሽ	**ኢ-ተጋማሽ** (4 + 7 = 11)

1.2 የተካፋይነት ደንቦች (1)

ረጅም ክፍፍል ሳንሠራ አንድ ቁጥር በሌላ ቁጥር መካፈሉን በፍጥነት ለማወቅ **የተካፋይነት ደንቦችን** እንጠቀማለን።

💡 በ2፣ በ5 እና በ10 መካፈል

በ2፦ የመጨረሻ አሃዙ 0፣ 2፣ 4፣ 6 ወይም 8 ሲሆን።
በ5፦ የመጨረሻ አሃዙ 0 ወይም 5 ሲሆን።
በ10፦ የመጨረሻ አሃዙ 0 ሲሆን።

💡 በ4 መካፈል

የቁጥሩ **የመጨረሻ ሁለት አሃዞች** የሚሠሩት ቁጥር በ4 ከተካፈለ (ወይም 00 ከሆነ) ቁጥሩ በ4 ይካፈላል።

ምሳሌ 1.3

105,670፣ 715,900 እና 32,760 በ10 ይካፈላሉ?
የመጨረሻ አሃዛቸው ሁሉም 0 ስለሆነ **ሁሉም በ10 ይካፈላሉ**። (በ5 እና በ2 ደግሞ ይካፈላሉ።)

ምሳሌ 1.4

2,415 በ5 ይካፈላል? 3,516 በ4 ይካፈላል?
2,415፦ የመጨረሻ አሃዙ 5 ስለሆነ **በ5 ይካፈላል**።
3,516፦ የመጨረሻ ሁለት አሃዞች 16 ሲሆኑ 16 ÷ 4 = 4 ስለሆነ **በ4 ይካፈላል**።

ምሳሌ 1.5

5,834 እና 2,718 በ4 ይካፈላሉ?
5,834፦ 34 ÷ 4 = 8 ቀሪ 2 → **አይካፈልም**።
2,718፦ 18 ÷ 4 = 4 ቀሪ 2 → **አይካፈልም**።

1.2 የተካፋይነት ደንቦች (2)

💡 በ3 እና በ9 መካፈል

በ3፦ የአሃዞቹ ድምር በ3 ሲካፈል።

በ9፦ የአሃዞቹ ድምር በ9 ሲካፈል።

ምሳሌ 1.6

84,372 በ3 ይካፈላል? 7,236 በ9 ይካፈላል?

84,372፦ 8 + 4 + 3 + 7 + 2 = 24፤ 24 ÷ 3 = 8 → **በ3 ይካፈላል**።

7,236፦ 7 + 2 + 3 + 6 = 18፤ 18 ÷ 9 = 2 → **በ9 ይካፈላል**።

ምሳሌ 1.7

4,152 በ9 ይካፈላል?

4 + 1 + 5 + 2 = 12፤ 12 በ9 አይካፈልም → **አይካፈልም**። (12 በ3 ይካፈላል፤ ስለዚህ 4,152 በ3 ይካፈላል።)

💡 በ6 መካፈል

ቁጥሩ **በ2 እና በ3 ሁለቱም** ከተካፈለ በ6 ይካፈላል።

💡 በ8 መካፈል

የቁጥሩ **የመጨረሻ ሦስት አሃዞች** የሚሠሩት ቁጥር በ8 ከተካፈለ (ወይም 000 ከሆነ) ቁጥሩ በ8 ይካፈላል።

ምሳሌ 1.8

1,938 በ6 ይካፈላል? 5,128 በ8 ይካፈላል?

1,938፦ በ2 ይካፈላል (አሃዙ 8)፤ በ3 ይካፈላል (1+9+3+8 = 21)። ስለዚህ **በ6 ይካፈላል**።

5,128፦ 128 ÷ 8 = 16 → **በ8 ይካፈላል**።

1.2 ሁሉንም ደንቦች አንድ ላይ መጠቀም

አካፋይ	ደንቡ
2	የመጨረሻ አሃዙ 0፣ 2፣ 4፣ 6 ወይም 8
3	የአሃዞች ድምር በ3 ይካፈላል
4	የመጨረሻ 2 አሃዞች በ4 ይካፈላሉ
5	የመጨረሻ አሃዙ 0 ወይም 5
6	በ2 እና በ3 ይካፈላል
8	የመጨረሻ 3 አሃዞች በ8 ይካፈላሉ
9	የአሃዞች ድምር በ9 ይካፈላል
10	የመጨረሻ አሃዙ 0

ምሳሌ 1.9

7,128 በ2፣ 3፣ 4፣ 5፣ 6፣ 8፣ 9 እና 10 ይካፈላል?
በ2 ✔ (8) · በ3 ✔ (7+1+2+8 = 18) · በ4 ✔ (28) · በ5 ✘ · በ6 ✔ · በ8 ✔ (128 ÷ 8 = 16) · በ9 ✔ (18) · በ10 ✘

💡 የጎደለ አሃዝ ማግኘት

4 ▢ 7 በ9 እንዲካፈል ▢ ምን መሆን አለበት?
4 + ▢ + 7 = 11 + ▢ በ9 መካፈል አለበት። 11 + 7 = 18 ስለሆነ ▢ = **7** → 477።

💡 ሁለት ብቸኛ ተካፋዮች

ሁለት አንጻራዊ ብቸኛ ቁጥሮች (ከ1 በስተቀር የጋራ አካፋይ የሌላቸው) አንድን ቁጥር ለየብቻ ካካፈሉት ብዜታቸውም ያካፍለዋል። ለምሳሌ 5,136 በ3 እና በ4 ስለሚካፈል **በ12** ይካፈላል።

መልመጃ 1.1 (1)

1. ተጋማሽ ወይስ ኢ-ተጋማሽ? 3,458 · 7,291 · 60,000 · 12,345

2. በ3 የሚካፈሉትን ምረጡ፦ 2,134 · 5,127 · 7,800 · 9,010

3. በ4 የሚካፈሉትን ምረጡ፦ 1,316 · 2,450 · 8,872 · 6,034

4. በ9 የሚካፈሉትን ምረጡ፦ 4,563 · 8,127 · 3,690 · 7,001

5. በ8 የሚካፈሉትን ምረጡ፦ 3,248 · 5,436 · 7,000 · 1,204